

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу

Симоненко Людмили Іванівни

«Взаємозв'язок прояву страху та самооцінки особистості у дітей 1-4 класів»

Для сьогоденної соціальної ситуації характерні довгострокові стреси, високий темп і напружений ритм життя, непередбачуваність розвитку подій, високі критерії соціальних вимог до особистості, що породжує високий рівень тривожності та невротизації суспільства. Найбільш чуттєвою категорією є діти молодшого шкільного віку, для яких рухливість нервових процесів, емоційна несталість є віковою нормою. Тож дослідження взаємозв'язку прояву страху та самооцінки дітей 1-4 класів в сучасних умовах сьогодення є надзвичайно актуальним.

Матеріали дипломної роботи, поданої до захисту, поєднують лінії теоретичного та емпіричного вивчення окресленої проблеми, ґрунтуються на основі досліджень зарубіжної, радянської та вітчизняної психології. Аналіз теоретичних аспектів проблеми дозволив з'ясувати особливості поглядів різних авторів до вивчення проблеми самооцінки та страхів у дітей молодшого шкільного віку. Зокрема визначити поняття самооцінки у різних психологічних напрямках, розглянути співвідношення понять «самооцінки», «самооцінки», «самоповаги», «самовідношення», «самоставлення», надані різні класифікації страхів. Крім того розкрити вікові особливості дітей 1-4 класів та описані особливості прояву страхів у молодшому шкільному віці.

Емпіричне вивчення взаємозв'язку прояву страху та самооцінки у молодших школярів представлено такими методиками як тест тривожності Р. Теммла, М. Дорки, В. Амен, проєктивними методиками: «Сходинки», «Неіснуюча тварина», «Будинок, Дерево, Людина». Послідовно, з елементами математичної статистики, здійснений студенткою кількісний та якісний аналіз результатів експериментального дослідження, в ході якого вона підтвердила висунуте припущення про те, що страхи у дітей молодшого шкільного віку взаємопов'язані з рівнем самооцінки: чим вище самооцінка, тим вищий рівень страху у дітей. Отримані емпіричні дані мають візуальну представленість у таблицях та гістограмах.

Поряд із безперечними позитивними здобутками автора дипломної роботи, слід висловити окремі зауваження.

1. Теоретичний аналіз наукових підходів до вивчення проблеми у вітчизняній психології здійснений недостатньо коректно: аналізуються не першоджерела, а їх огляд у хрестоматіях або загальних оглядових роботах; прізвиська науковців потребують більшої точності (с. 12; с.14;)

2. Недостатньо розкрита мета (с.5) і реалізовано перше завдання магістерського дослідження (с.5): при здійсненні теоретичного аналізу варто було б з'ясувати місце самооцінки в системі чинників, що впливають на виникнення страхів; точно визначити рівні самооцінки та надати їх характеристики; розкрити теоретичне підґрунтя припущення магістерської роботи;

Проте, висловлені зауваження не знижують важливості виконаної дипломної роботи. Загалом робота Симоненко Л.І. характеризується актуальністю, логічністю та послідовністю викладення матеріалу, її зміст та структура в цілому відповідають обраній темі та основним вимогам до кваліфікаційної роботи, і, за умов відповідного захисту, заслуговує високої оцінки.

Рецензент:

к. філос. н. доцент,

доцент кафедри психології

Л.Л. Дворніченко